

Bröllopsfotografi i Estland från 1970- talet och från år 2010

En analys av visuella komponenter

Sirlet Otlot

Förnamn Efternamn

Examensarbete

Mediekultur

2012

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Mediekultur
Identifikationsnummer:	8123
Författare:	Sirlet Otlot
Arbetets namn:	Bröllopsfotografi i Estland från 1970- talet och från år 2010
Handledare (Arcada):	Mats Nylund
Uppdragsgivare:	
<p>Sammandrag:</p> <p>Analysen forskar i den visuella estetiken av bröllopsfotografi i Estland och utveckling av den visuella estetiken. Bilderna som analyseras är allt som allt trettio fotografier från 1970- talet och från år 2010. Arbetet analyserar visuella grundkomponenter: färg, ljus, komposition och delkomponenter, samtidigt kroppsspråk, klädstil, miljö.</p> <p>Som metod används Carlssons och Koppfeldts bildanalysens två första delar: bildbeskrivning och bildestetik, för att lägga märke vad man ser på bilder utan att tolka och analysera bildens visuella komponenter. Syftet med detta arbete är att fördjupa kunskaper inom den visuella estetiken.</p>	
Nyckelord:	Visuell estetik, bröllopsfotografi i Estland, färg, ljus, komposition
Sidantal:	37
Språk:	svenska
Datum för godkännande:	

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Media Culture
Identification number:	8123
Author:	Sirlet Otlot
Title:	Wedding photography in Estonia 1970 s and in the year of 2010
Supervisor (Arcada):	Mats Nylund
Commissioned by:	
<p>Abstract:</p> <p>This thesis analyzes the visual aesthetics and development of wedding photography in Estonia in 1970 s and in the year of 2010. It researches the components of visual aesthetics: color, light and composition. The method which is used is Carlssons and Koppfeldts picture analyze.</p> <p>The aim of the study is to learn the visual aesthetics in wedding photography in Estonia.</p>	
Keywords:	Visual aesthetics, wedding photography in Estonia, visual components, color, light, composition.
Number of pages:	37
Language:	swedish
Date of acceptance:	

INNEHÅLL

1	Inledning.....	9
1.1	Syfte	9
1.2	Forskningsfrågor.....	9
1.3	Avgränsning.....	10
1.4	Metod och materialbeskrivning.....	10
2	Visuella komponenter.....	12
2.1	Färg.....	12
2.1.1	<i>Nyans, färgmättnad, ljushet.....</i>	<i>12</i>
2.1.2	<i>Svartvit bild.....</i>	<i>12</i>
2.2	Ljus.....	13
2.2.1	<i>Ljusets riktningar.....</i>	<i>13</i>
2.2.2	<i>Ljusets karaktär.....</i>	<i>13</i>
2.3	Komposition.....	14
2.3.1	<i>Tredjedelsregel.....</i>	<i>14</i>
2.3.2	<i>Linjer.....</i>	<i>14</i>
2.3.3	<i>Perspektivet.....</i>	<i>14</i>
2.3.4	<i>Bildutsnitt.....</i>	<i>15</i>
2.3.5	<i>Skärpa.....</i>	<i>15</i>
2.3.6	<i>Textur, mönster och rytm.....</i>	<i>15</i>
2.3.7	<i>Form.....</i>	<i>16</i>
3	Bröllopsfotografi på 1970- talet.....	16
3.1	Bildbeskrivning.....	17
3.2	Visuell analys.....	21
3.2.1	<i>Färg.....</i>	<i>21</i>
3.2.2	<i>Ljus.....</i>	<i>22</i>

3.2.3	<i>Komposition</i>	23
3.3	Sammanfattning.....	24
4	Bröllopsfotografi från år 2010	25
4.1	Bildbeskrivning.....	25
4.2	Visuell analys.....	26
4.2.1	<i>Färg</i>	26
4.2.2	<i>Ljus</i>	27
4.2.3	<i>Komposition</i>	28
4.3	Sammanfattning.....	29
4.4	Utveckling av bröllopsfotografi 1970- 2010.....	29
5	Diskussion	31
	Källor	33
	Bilaga 1	36

Figurer

Figur 1. Tredjedelsregeln (Wedding Photographer Blog).....	13
Figur 2. Exempel om skärpa och oskärpa (A Beautiful Day Photography).....	15
Figur 3. Exempel om mönster och textur (Images by Gustav).....	16
Figur 4. En typisk brudparsbild från 1970- talet.....	18
Figur 5. En typisk brudparsbild från 1970- talet.....	19
Figur 6. En typisk brudparsbild från 1970- talet.....	19
Figur 7. En annorlunda brudparsbild från 1970- talet (Eesti Naine).....	20
Figur 8. En annorlunda brudparsbild från 1970- talet.....	20
Figur 9. En icke poserade brudparsbild från 1970- talet.....	21
Figur 10. En studiobild från 1970- talet.....	22
Figur 11. En ”platt” bild från 1970- talet.....	23
Figur 12. Centralperspektivet på brudparsbilden från 1970- talet.....	25
Figur 13. En typisk brudparsbild från år 2010 (Fotostuudio Tartus).....	27
Figur 14. En typisk brudparsbild från år 2010 (Pulmafoto ja pulmad).....	27
Figur 15. En ovanlig brudparsbild från år 2010 (Olev Mihkelmaa).....	28
Figur 16. En ovanlig brudparsbild från år 2010 (Pulmad ja peod).....	28
Figur 17. En svartvit brudparsbild med mindre kontrast från år 2010.....	29
Figur 18. En studiobild från år 2010 (Raili Adoson Photography)	30

1 INLEDNING

Fotografering har blivit mycket populärt nuförtiden. Konkurrensen bland fotografer är större än någonsin tidigare och man måste lära sig att kunna sälja sina kunskaper. Först ser köpare exempelbilder, och om man inte klarar första steget blir det svårt att fortsätta arbeta och förtjäna som fotograf.

Jag har valt att analysera Estlands bröllopsfotografi, brudparsbilder. Orsaken till varför jag har valt detta ämne är att jag har estnisk bakgrund och eftersom mitt intresse för fotografi har vuxit här i Finland vet jag inte så mycket om vad som hänt inom Estlands fotografi tidigare och vad som händer nuförtiden. Det blir givande och intressant att analysera bilder från Estland, lära känna min egen kultur ur nya synvinklar.

1.1 Syfte

Varför har jag valt just visuell analys av bröllopsfotografi? Jag har valt ämnet därför att jag själv är intresserad av bröllopsfotografi och utveckling av visuell kunskap inom fotografi. Jag har planer på att börja fotografera bröllop i framtiden och jag tycker att det är viktigt att forska i bildernas visuella detaljer så att jag själv kan fotografera visuellt kvalitativa bilder. Jag vill helt enkelt fördjupa mina kunskaper inom detta område.

Läsare som är intresserade av utvecklingen inom Estlands bröllopsfotografi, de som vill lära känna visuella komponenter i bröllopsbilder, nutidens trender, kan ha nytta av detta forskningsarbete för sitt eget intresses skull eller också med tanke på det egna yrket.

1.2 Forskningsfrågor

Hurdan visuell estetik har funnits och finns i Estlands bröllopsfotografi?

Hurdan har varit utvecklingen av visuell estetik i Estland med tiden?

1.3 Avgränsning

Jag tänker inte göra en djupare forskning i varför utvecklingen av bröllopsfotografi i Estland har blivit sådan som analysdelen beskriver. Enligt mig är det så här p.g.a. historiska, politiska och ekonomiska orsaker.

Eftersom jag kommer att analysera visuella komponenter i bröllopsbilder blir det irrelevant att börja forska bildens andra komponenter, t.ex. bildens innehåll och mottagare. Jag tycker att bröllopsfotografi vanligen har ganska konkreta, förståeliga budskap och mottagare, men utan tvekan, finns det också bröllopsfotografier som "berättar" mera än om en fin dag med fint minne i ett fotoalbum. Min uppgift i detta arbete är att forska i visuella komponenter.

1.4 Metod och materialbeskrivning

Eftersom jag vill forska i den visuella estetiken skall jag lägga märke till visuella delar på bröllopsbilder. Metodval blev på Carlssons och Koppfeldts bildanalysens två första delar: bildbeskrivning och bildestetik. Med hjälp av denna metod skall man först analysera bilden utan att värdera eller tolka. Man beskriver helt enkelt vad man ser på bilden. De kallar en sådan bildbeskrivning för denotation, en neutral grundbetydelse av bilder. Sedan skall man analysera bildestetik eller konstruktion av bilder. (Carlsson & Koppfeldt 2008, s.16-21 och 61-62)

I min analys skall jag lägga märke till visuella komponenter: färg, ljus och komposition och dess delkomponenter. Samtidigt vill jag lägga märke till miljön där bilden är tagen, brudparets kroppsspråk, klädseln.

I den teoretiska delen skall jag skriva om visuella komponenter- färg, ljus och komposition och om delkomponenter som hör till de tre. De tre grundkomponenterna anser jag vara ytterst viktiga när man sedan analyserar bildens visuella material. Därför har jag valt att skriva det teoretiska materialet grundligt.

Jag har valt att analysera bilder som är tagna från 1970- talet och från 2010. Enligt min åsikt representerar 1970- talet den djupa sovjettiden. De politiska och historiska händelserna har avspeglats fotografi överlag men också i bröllopsfotografi.

Året 2010 tycker jag är ett viktigt år för den digitala världen i Estland. Det är ett bra år, eftersom digitalfotografi nästan helt och hållet ersatt analogfotografi och själva digitaliseringen har under lång tid utvecklats. Samtidigt har det varit viktigt att lämna ett uppehåll i tidsperioden mellan årtalen för analysen. Under 40 år (mellan de valda årtalen) har fotografien utvecklats mycket i Estland.

Analysen kommer att bli delad i två delar enligt ovannämnda årtal. I varje del skall jag först beskriva bilder och kroppsspråk, miljö och klädsel, sedan skall jag analysera visuella komponenter: färg, ljus, komposition med delkomponenter. Sedan sammanfattar jag analysen av de båda årtalen och därefter redovisar jag hur utvecklingen av bröllopsfotografi har ägt rum under tiden. Denna redovisning av utvecklingen kommer samtidigt att vara som ett resultat av analysen.

I bröllopsfotograferingen gäller det ju inte bara brudparsbilder, men jag tycker att brudparsbilder är de allra viktigaste bilderna i bröllopsfotografi och därför använder jag bara dem i min analys.

Jag har samlat ihop allt som allt trettio bilder, femton från var sitt år. Brudparsbilder har jag samlat från internet, från bekanta och från bröllopsfotografer. Äldre bilder har jag fått från bekanta och bekantas bekanta. Eftersom jag fick tag på femton bilder från 1970- talet, bestämde jag mig för att använda lika många bilder från år 2010 också. Nyare bilder har jag fått från bröllopsfotografer och tagit från internet, som bröllopsfotografer eller brudpar själva har publicerat.

Att jag har samlat ihop trettio bilder till mitt arbete kan väcka frågan att räcker antalet bilder till ett arbete där hela landets visuella estetik av bröllopsfotografi analyseras, men syftet med mitt arbete är att fördjupa mina egna kunskaper och lära känna den visuella estetiken av Estlands bröllopsfotografi.

Jag har också samlat bröllopsfotografier från Finland från 1970- talet och från år 2010. Syftet var att bekanta sig med bilder från Finland för att kunna jämföra med de visuella egenskaperna i Estlands fotografier, men slutligen bestämde jag mig för att inte ta bilder från Finland till arbetet, eftersom mina forskningsfrågor gäller bara Estland.

Jag kan inte garantera att alla bilder är tagna av professionella fotografer, speciellt när det gäller äldre bilder. Mitt enda krav då jag valde bilder var, att det enbart skall synas ett brudpar på bilden, alltså inga gruppbilder.

2 VISUELLA KOMPONENTER

I detta teoretiska kapitel skall jag skriva om tre visuella grundkomponenter: färg, ljus, komposition och delkomponenter av de tre. Strukturen i kapitlet av visuella komponenter har jag satt ihop med hjälp av flera källor. Grundkomponenterna är refererade från Rose (2001 s. 39-46) och delkomponenterna från Freeman (2011) och Sjöstedt (2001).

2.1 Färg

2.1.1 Nyans, färgmättnad, ljushet

Det finns tre parametrarna som man beskriver färger: nyans, färgmättnad, ljushet. Nyansen (*hue* på engelska) ger namnet till färg, t.ex. blå, grön och gul färg är nyanser. Färgmättnad eller krominans (*chroma* eller *saturation* på engelska) är färgstyrka, intensitet, alltså hur "ren" någon nyans är. Mättnad av någon nyans räknas i skala från 1 % till 100 %. Minimivärdet är en helt neutral gråton. Ljushet (*value* eller *brightness* på engelska) betyder hur mörk eller ljus någon nyans är. (Freeman 2011 s. 114)

Om färgen är nära till vitt är ljusheten hög och nära till svart är ljusheten låg. T.ex. brun, svart och vissa blåa färger har låg ljushet (Rose 2001 s. 39). Samtidigt kan man räkna med att ljushet och mättnad är variationer av nyanser. Färg effekter blir starkare när färgerna är intensiva (Freeman 2011 s.114).

2.1.2 Svartvit bild

Bilden vi har sett i färger som ändras till svartvit kan ge ett helt annat intryck. Färger ger mera information om den realistiska världen därför att världen består av färger. Däremot kan man med svartvit bild uttrycka sig med former, linjer, ljuset och kontrasten. De kan spela större roll i svartvit bild än de skulle göra i färgbild, eftersom i svartvit bild är former och mönster synligare, det finns inga färger som "störande" element. (Freeman

2011 s.126) Visuellt är svartvit fotografi som kontrast mellan ljuset och mörker (Davis 2011 s.64).

2.2 Ljus

Utan ljus går det inte att fotografera eller se. Ljuset är starkt relaterat till färg och rum i bilden. Olika typer av ljus påverkar bildens färg och färgstyrka. Ljuset kan även påverka för att nå ett tredimensionellt rum. (Rose 2001 s. 46) Med ljuset kan man påverka bildens kvalitet och med ljuset kan man också "peka på" objekt i bilden man vill betona. Ljuset kan hämta fram emotioner, som det är med alla andra visuella komponenter på bilder. Ljuset kan vara naturligt- solljus eller konstljus- olika typer av lampor, stearinljus, blix. När man fotograferar använder man ofta en kombination av olika ljuskällor.

2.2.1 Ljusets riktningar

Ljusets huvudriktningar är medljus, motljus och sidoljus. Medljus kommer i riktning från kameran. Det kan hämta fram skuggor bakom motiv. Medljus kan minska djupkänsla i bilden, bilden kan bli "platt". Motljuset får man när ljuskällan kommer mot kameran. Denna typ av ljus ger djupverkan och hämtar fram mera former. Sidoljus faller på från sidan av kameran och bilden kan bli mer kontrastrik, kan även skapa kraftiga skuggor. I mildare ljusförhållande kan sidoljuset vara neutral och hämta fram former och djup. (Nordström 2006)

2.2.2 Ljusets karaktär

Direkt ljus på bilden kan skapa kontrast och starka skuggor. Direkt ljus har en tydlig riktning och kommer från en liten ljuskälla. Däremot indirekt ljus ger svagare skuggor och ljuskälla kommer via stora ytor och riktning blir inte så tydlig jämfört med direkt ljus. Man kallar indirekt ljus även ambient ljus. Diffuserat ljus har mellan ett motiv och en ljuskälla någon slags "filter" eller objekt som dämpar ljusets intensitet, t.ex. solen som ljuskälla och moln som filter. Diffuserat ljus används ofta när man vill mjuka upp det direkta ljuset. (Nordström 2006)

2.3 Komposition

Motivets placering på bildrutan spelar stor roll med tanke på vad man vill betona. Om man vill ha en statisk bild placerar man motivet i mitten. Mittplaceringen kan vara intressant om det finns ett motiv och ytor runt motivet är begränsade eller spelar inte viktig roll. Men oftast förorsakar motivets mittplacering tråkiga bilder. Därför är det vanligast att man komponerar bilden så att motivet placeras lite vid sidan av mitten. Det ger dynamik, spänning eller harmoni. (Freeman 2011 s. 24)

2.3.1 Tredjedelsregel

I tredjedelsregeln placeras motivet vid sidan av centrum. Bilden är delad i tredjedelar vertikalt och horisontellt. Objekt som man vill betona på bilden placeras längs linjerna eller linjernas skärningspunkter.

<http://www.digitalweddingforum.com/blog/a-new-twist-on-rule-of-thirds>

Figur 1. Tredjedelsregeln (Wedding Photographer Blog).

2.3.2 Linjer

Linjer är en illusion i en bild, det är sällan det finns en konkret linje på bild, utan motiv i bilder skapar en känsla av linjer. Huvudsakligen är det kontrasten som skapar linjer mellan ljus och skugga, mellan ytor med olika färger och texturer och former o.s.v.

Horisontella linjer kan ge en lugnare och vilsammare effekt. Vertikala linjer är huvudkomponenter i bilden av människor, träd o.s.v. Riktningen av linjer visar tyngdkraften och kan ge känslan av fart och rörelse. Diagonala linjer kan vara i vilken lutning som helst. De skapar mest dynamik, ger en livlig och aktiv känsla. (Freeman 2011 s. 72-81)

2.3.3 Perspektivet

Perspektiv i fotografisk bild hjälper till att nå djupkänslan och att tvådimensionella ytan, som fotografiet egentligen är, får tredimensionell känsla (Cattrell 2005 s. 44). Perspektivet kan man nå med hjälp av skärpedjup, linjer, storlek av motiv, höjden, ton och färg (Freeman 2011 s. 52- 57).

Centralperspektiv där linjer löper parallellt och möts vid horisonten ger en mycket stark känsla av djup. Normalperspektiv kallas ögonhöjd, alltså kameran är i samma höjd med huvudmotivet, fågelperspektivet- kameran är riktad neråt mot motivet och grodperspektivet- kameran är riktad uppåt mot motivet. (Sjöstedt 2001 s.63)

2.3.4 Bildutsnitt

I analysdelen av mitt examensarbete nämner jag också bildutsnitt, alltså hurudan beskärning av motiv har man använt under fotograferingen. Bilden kan vara halvbild, helbild o.s.v. På bilaga 1 finns det ritningar av bildstorlekar.

2.3.5 Skärpa

Även skärpans placering i bilden kan spela stor roll i kompositionen. Det kan bli en stor effekt beroende på skärpans storlek. Mindre skärpa på bilden kan fästa åskådarens blick, motivet som behövs betonas syns tydligt jämfört med resten av bilden som är oskarp. Samtidigt ger den känslan av djup också.

<http://www.abeautifuldayphotography.com/>

Figur 2. Exempel om skärpa och oskärpa (A Beautiful Day Photography).

2.3.6 Textur, mönster och rytm

Mönster upprepar någonting, om det finns större antal element på bilden desto kraftigare blir känslan av mönster. Om ett mönster har stor skala uppfattas det som textur. (Freeman 2011 s. 50)

Textur har ganska stor betydelse just i svartvit bild, det finns inga färger som kan "störa". Textur eller mönster får man bäst fram när sidoljus lyser upp motivet, då ser man betydligt bättre av motivets mönster och detaljer. (Cattrell 2005 s. 50)

<http://www.imagesbygustav.com/circassian.html>

Figur 3. Exempel om mönster och textur (Images by Gustav).

2.3.7 Form

Trianglar, cirklar, rektanglar är viktiga former i fotografier. Former associeras ofta med emotioner. Rund eller cirkel kan räknas som passiv eller romantisk, naturlig, mjuk och trygg. Ruta eller rektangel räknas som onaturlig, industriell, statisk och triangel som aggressiv och dynamisk. Det är lättare att ana en form om man ser motivets siluett. Även människans ansikte räknas med tre olika typer av form, rund som cirkel, bred panna och bred käke som rektangel och bred panna med smal käke som triangel. (Block 2001 s. 75-87)

Man hittar cirkel form både i vad naturen eller människan har skapat. Cirklar har en omslutande effekt och då kan man skapa med cirkelform en ram runt motivet så att åskådarens blick hittar huvudmotivet lätt. Samtidigt kan cirkel göra resten av bilden som blir utanför cirkel lite diffus eller omärkbar. (Freeman 2011 s. 88)

Triangeln upptäcker man lätt och den är ganska användbar i komposition. Linjer som man ser på bilden kan skapa lätt triangel form. T.ex. vägen som består av två huvudlinjer blir i horisonten ihop och blir som triangel form. Man får fram triangel form speciellt när man använder vidvinkelobjektiv. Om man fotograferar människor, är det lättast att forma en triangel med tre personer i olika längd. (Freeman 2011 s. 84-86)

Stående människokropp bildar en rektangel form. Rektangel består av vertikala och horisontella linjer. För att behålla rektangel form måste motivet fotograferas rakt framtill. Också bildrutan skapar en rektangel form. (Freeman 2011 s.88)

3 BRÖLLOPSFOTOGRAFI PÅ 1970- TALET

Analysen bygger jag upp så att jag beskriver 1970-talets och år 2010 bilder skilt. Först beskriver jag bilder, sedan analyserar jag bildernas visuella estetik med hjälp av visuella komponenter: färg, ljus och komposition och delkomponenter. Jag analyserar även kroppsspråk, klädsel, miljö på bilder. Sedan sammanfattar jag analysen av de båda årtalen. Med att svara på den andra forskningsfrågan skall jag sammanfatta analysen av den första frågan.

3.1 Bildbeskrivning

Bilder visar tydligt att någon viktig händelse i kvinnans och mannens liv har hänt eller kommer att hända. Man kan enligt klädsel, motiv- kvinna, man och blommor, samt kroppsspråk säga att bilderna representerar bröllopsfotografier.

Det finns femton bilder från 1970- talet att analysera. I de femton bilderna ser man två personer, en kvinna och en man, en brud och en brudgum bredvid varandra, de står, sitter eller en av dem sitter och den andra står. De flesta paren håller varandra i handen, blicken är huvudsakligen riktad mot kameran, men vi ser även blickar som tittar mot varandra eller bort från kameran, så att blicken är vänd åt höger eller åt vänster.

Alla par har festliga kläder på sig, brudgummarna har mörkfärgade kostymer på sig och brudarna har vit eller ljus klänning. Det finns bara en brud som är utan slöja eller brudkrans.

Man ser blommor på bilderna, vanligen är det en brud som håller en brudbukett i handen. Det finns även extra blommor i vaser i bakgrunden och i förgrunden. Man kan säga att de extra blommorna är från gäster som har gett dem till brudparet under gratulationerna. Det är en tradition i Estland att gäster som gratulerar brudparet också ger blommor i bröllopsgåva eller så finns det i miljön man befinner sig i, under fotograferingen, blommor som växer i krukor eller i rabatter.

Det finns växter, träd eller tomma väggar i bakgrunder av brudparsbilder. Man ser inte så mycket av miljön, det är svårt att säga, var man befinner sig. Man kan också hitta störande element på bilder som t.ex. en skrynklig matta på golvet eller elledningar i luften och en rad med strömbrytare i en neutral bakgrund.

Figur 4. En typisk brudparsbild från 1970- talet.

Figur 5. En typisk brudparsbild från 1970- talet.

Figur 6. En typisk brudparsbild från 1970- talet.

Figurerna ovan representerar s.k. typiska bilder från 1970- talet. De liknar med varandra enligt komposition, ljussättning, kroppsspråk, val av miljö, klädstil o.s.v. De flesta par ser ganska seriösa ut eller ler lätt, kroppsställningen är ganska styv.

Däremot skiljer sig de två följande bilderna från de andra. Figur 7 har ett lite annorlunda kroppsspråk. Kvinnan sitter i mannens famn och de ler ganska fritt och glatt, det syns att de är ett mera avkopplat par än övriga i andra bilder.

Eesti Naine, 2009 nr 2, 105 s.

Figur 7. En ovanlig brudparsbild från 1970- talet (Eesti Naine).

Paret på figur 8 har också annorlunda kroppsställning, bilden är tagen ur grodperspektiv och ger en känsla att brudgummen bildar en skyddande vägg med sin stora kropp och samtidigt står bruden väldigt nära honom.

Figur 8. En ovanlig brudparsbild från 1970- talet.

Anmärkningsvärt är också att mannen håller en kvist av nejlikablomma i handen, det är vanligen bruden som håller snittblommor eller brudbukett i handen. Brudgummen tittar rakt i kameran, uppifrån neråt. Han har kontakt med kameran.

Vanligen har man tagit bilder av brudparet före eller efter vigseln där de poserar för fotografen, men det finns även bilder där fotografen dokumenterar momenten man befinner sig i, ingen miljö eller bakgrund är vald utan fotografen följer brudparet. Det kan vara just före man är på väg till vigseln eller under vigseln (Figur 9).

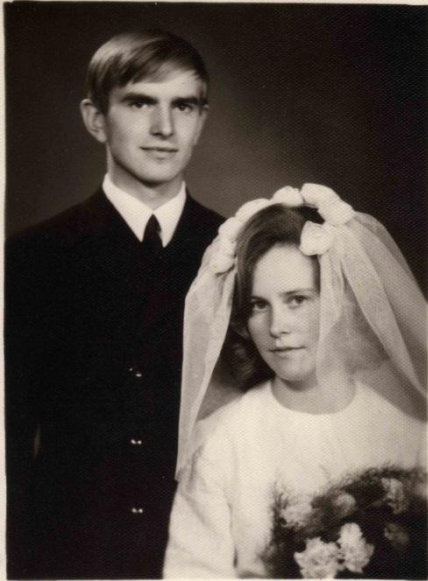

Figur 9. En icke poserade brudparsbild från 1970- talet.

Bilder är vanligen tagna i icke studio miljön, utomhus eller inomhus. Man kan påstå att inomhusbilder oftast är tagna på det stället där man har vigts. Enligt mina egna tidigare

kunskaper gifte man sig förr i magistraten och där hade de oftast egna fotografer som fotograferade brudparet.

Antagligen är följande bild (Figur 10) den enda bild av de femton analyserade som är tagen i studiomiljö. Man kan konstatera att bilden fyller de krav som en studiobild vanligen har, bakgrunden är ren utan några störande element och ljussättningen är mer komplicerad.

Figur 10. En studiobild från 1970- talet.

3.2 Visuell analys

3.2.1 Färg

Av de femton bilder som analyseras är fem färgbilder. De har tappat en del av sina egenskaper, de har gulnat med tiden och färgmättnaden har minskat. Om man bortser att färgerna har tappat sina egenskaper med tiden i färgfotografier då kan man säga att bildernas blickfångare är nog blommorna, speciellt då man har röda blommor i bilden. Och eftersom färgerna har gulnat och bleknat har de förorsakat en effekt där huvudmotivet-brudparet inte är tydligt utpekade, alltså bilden får en "platt" egenskap, speciellt om det inte finns någon komplementfärg jämfört med andra färger (Figur 11).

Figur 11. En "platt" bild från 1970- talet.

På figur 8 finns en annorlunda färgskala än på de andra. På bilden ser vi stark magenta ton som når hela bildytan och påverkar alla objektens ton på bilden. Fast magenta ton har tappat sina egenskaper med tiden är magenta ändå ganska intensiv. Det är svårt att få fram om det är framkallningens egenskaper och fotografens kunskaper eller blommorna som är röda i förgrunden och i brudgummens hand, som har orsakat bildens färgskala under fotograferingen.

Svartvita bilder har fått med tiden svag sepia ton, men inte så starkt att de skulle ha tappat sin kontrast. Kontrasten mellan ljusa och mörka skapar en effekt där brudparet som huvudmotiv i bilden är tydligt synbara. Man ser ändå tydligt att svart är svart och vit är vit, gråa mellantoner är mindre märkbara.

3.2.2 Ljus

De flesta bilder som är tagna inomhus har ett ganska jämt ljus över hela bildytan. Då kan man påstå att det är befintligt ljus som har använts som huvudljuskällan i de flesta bilder. Men blixtljus är också använt i en del av bilder. Blixtljus är oftast som direkt medljus och har skapat skuggor och ljusa även brända fläckar på ansikte. På utomhusbilder har man använt bara solljuset som har fallit från sidan eller är medljus. Man kan påstå att solljusets karaktär är direkt, indirekt, även diffuserat.

Som sagt ovan finns det en enda bild som är fotograferad i studio och därefter har den annorlunda ljussättning än de andra bilderna (Figur 10). Man märker att det har använts åtminstone två eller tre ljusriktningar: det konstgjorda ljuset är riktat mot väggen som skapar bakom brudparet ljusare område, sidoljus är riktad från vänster och skapar ljusare område på brudgummens hår. Sedan märker man tydligt att hans mörka knappar speglar något ljus tillbaka, man antar att det är blixtljus.

3.2.3 Komposition

Två bilder av de femton bilderna är liggande, de övriga tretton är stående. Bildutsnittet varierar från halvbild till vid helbild.

Vi ser vanligen att brudparet är placerade i mitten. Men om man delar bilderna enligt tredjedelsregeln i tre delar märker man hur på vissa bilder brudparets båda ansikten eller en av dess ansikte är placerade i linjernas skärningspunkter eller längs linjer.

Det finns olika former på bilderna som brudparet har skapat, beroende på om de sitter eller står, hur bilden har blivit beskuren och om det finns extra element som syns i bilden utöver brudparet. Enklarest att se är trianglar, där formens hörn är skapade av brudens, brudgummens och blombukett som placerats mellan brudparet (Figur 5).

Bilder som helbilder eller vida helbilder och där brudparet står i mitten skapar en rektangel form eller om man ser linjer, då blir det två vertikala linjer bredvid varandra (Figur 4).

På följande bild figur 12 ser man centralperspektivet med hjälp av vägkanter, som löper diagonalt och förenas bakom brudparet. De ger en aning känsla av djup, men djupet skulle ha kommit mera fram om brudparet skulle ha stått längre bakåt, eftersom det i den här bilden syns visuellt skapade linjer bakom brudparet och känslan av djupet är inte så märkvärdigt.

Figur 12. Centralperspektivet på brudparsbilden från 1970- talet.

Figur 8 skiljer sig på tre olika sätt i komposition. Huvudföremålen är placerade vid sidan av centrum och fotografen har använt grodperspektiv. Paret skapar en triangelform, men blommor i förgrunden mjukar en aning upp den. Två elledningar i bakgrunden drar två diagonallinjer. Samtidigt ser man tydligare skärpan och oskärpan skillnader på bilden. Skärpan ligger på huvudmotivet- på brudparet och blommorna i förgrunden blir oskarpa. På övriga bilder ligger skärpan jämnt på båda i brudparet. Bara bakgrunden blir oskarpare.

3.3 Sammanfattning

Man kan inte vara säker på att just så många bilder från första början var svartvita kopior, eftersom fotografen under framkallningsprocessen kunde ändra ursprungliga färgbilder till svartvit också. Men enligt mina egna tidigare kunskaper på 1970-talet var fotokameror i Estland inte ännu så allmänna och svartvita filmer var vanligen billigare, så man kan påstå att det då togs mera svartvita bilder.

Kroppsspråk och miner av brudparet var styva, med svag känslövisning till helt seriösa. Det syns att fotografer inte värderade att få fram brudparets känslor utan dokumenterade den här händelsen väldigt högtidligt och seriöst. Det var en så seriös händelse att ingen lekfullhet kunde visas. Man kan även påstå att de flesta par och fotografer har haft svårt att få kontakt med varandra, att få fram känslor på bilder har blivit sekundära.

Man kan knappast påstå att miljön och bakgrunden är vald för att höja viktigheten av händelser på bilder eller peka på att någonting högtidligt är på gång. Alltså miljö som en del av motiv verkade inte vara så viktigt i de flesta bilderna.

Men samtidigt märker man att det bland de typiska 1970- talets brudparsbilder finns bilder som skiljer sig från andra. Man har använt annorlunda bildvinklar, komposition, miljö eller kroppsspråk. Bilderna har gjorts mer personliga och kontakten med fotografen är synlig (Figurer 7 och 8).

4 BRÖLLOPSFOTOGRAFI FRÅN ÅR 2010

4.1 Bildbeskrivning

Från år 2010 finns det femton bilder att analysera. Man ser en kvinna och en man på bilderna och enligt påståendet i början av förra kapitlet kan man säga att de bilder som i följande blir analyserade är också brudparsbilder.

Man ser bilder där kvinnor har vita eller ljusa klänningar på sig, på håret ser man slöjor, brudkrans eller hårklämmor eller hårnålar som är flätade i frisyren. Brudgummarna använder olika färger av kostymer, från mörka till ljusa, även helt vita. Man ser även läderbyxor och bara vitskjortor på.

Bakgrunder varierar från stenväggar till slott i bakgrund, samt parker och gator och andra offentliga platser är med i bröllopsbilder.

Flesta bilder är tagna utomhus under sommartiden. Det är bara två bilder som är tagna i studiomiljö. Man kan påstå att de är studiobilder, eftersom det också på Internet fanns beskrivning av miljöerna där bilderna var tagna och val av bakgrund och ljussättningen hänvisar tydligt till att de är studiobilder.

[http://stuudio.com/wp-content/uploads/2010/08/pulmafotod taagepera lossis-2.jpg](http://stuudio.com/wp-content/uploads/2010/08/pulmafotod_taagepera_lossis-2.jpg)

Figur 13. En typisk brudparsbild från år 2010 (Fotostuudio Tartus).

<http://pulmafoto.wordpress.com/#jp-carousel-25>

Figur 14. En typisk brudparsbild från år 2010 (Pulmafoto ja pulmad).

Bilderna ovan (Figur 13 och figur 14) representerar de typiska brudparsbilderna från år 2010. Bilderna liknar varandra i användning av ljusa toner, kroppsspråk, komposition, ljussättning, skärpan. De icke typiska bilderna skiljer sig från andra bilder i stort sett i komposition, klädstil och användning av olika effekter (Figur 15 och figur 16).

<http://www.olev.ee/fotoblogi/fototeemad/pulmafoto.html>

Figur 15. En ovanlig brudparsbild från år 2010 (Olev Mihkelmaa).

<http://www.pulmadjapeod.ee/teemapulm-muinasaja-pulm/>

Figur 16. En ovanlig brudparsbild från år 2010 (Pulmad ja peod).

I alla analyserade bilder ser vi att brudparets kroppsspråk och gladare miner berättar att man är ganska avkopplad under fotograferingen. Vissa par kramar om varandra eller kysser varandra, eller bruden sitter i famnen. Blicken är oftast riktad mot varandra, men man ser även blickar som tittar rakt in i kameran eller också bort från kameran, till höger och vänster eller neråt.

4.2 Visuell analys

4.2.1 Färg

Av de femton analyserade bilderna är fem bilder svartvita och en har sepia ton. Eftersom bilderna från år 2010 är fotograferade eller åtminstone publicerade 2010, kan man anta att bilderna är tagna digitalt, det betyder att all färgkorrigering är gjord med bildbehandlingsprogram. Färgvalen ligger mest på de ljusa tonerna, det beror säkert på hurdan miljön varit, färgen på kläderna och möjligtvis behovet att få en ljus, fräsch och glad stämning i bröllopsbilderna. Svartvita bilder varierar från kontrastrika till mindre kontrastrika. Kontrasterna i bilderna har blivit efterbehandlade. Figur 15 har mera kontrast än figur 17.

Figur 17. En svartvit brudparsbild med mindre kontrast från år 2010.

Vi ser på figur 17 att kanter har fått suddiga konturer och ändrats vid kanten ända till vitt. Hela bilden har blivit en aning ljusare, färgkontrasten är ganska låg, gråtonerna har blivit i majoritet.

4.2.2 Ljus

Det märks att det i utomhusbilderna oftast har använts solljus blandat med konstljus, blixtn eller annat extra ljus för att mjuka upp högdagrar (ljusaste partier i bilder) vad solljuset kan ha skapat eller minskat kontrasten. Eftersom man inte kan spåra ljusets riktning så enkelt heller betyder det att man oftast har använt diffuserat och indirekt ljus. De diffuserade föremålen kan ha varit träd i parken, moln som har minskat solens styrka eller paraply mellan blixtn och motiv.

Studiobilderna har däremot tydligare ljusriktningar, man har använt flera ljus från olika håll för att skapa djup och kontrast i bilderna (Figur 18).

http://images17.fotki.com/v28/photos/3/1365123/8658138/IMG_7236_2-vi.jpg

Figur 18. En studiobild från år 2010 (Raili Adoson Photography).

Vi ser på bild åtminstone två ljuskällor som faller på mannen från vänstra sidan och på kvinnan från den högra sidan. Alltså ljuset som fallit på brudparet verkar ganska intensivt, då kan man konstatera att ljusets karaktär är direkt.

4.2.3 Komposition

Det finns fyra bilder i liggande och en i kvadratisk format av de femton bilder. Bildutsnittet varierar från halv närbild till vid bild.

De flesta bilderna har normalt perspektiv eller en aning fågelperspektiv. Grodperspektiv ser man tydligt på figur 15. Grodperspektivet har fått brudparets fötter som ligger i förgrunden att se enorma ut och det skapar en humoristisk känsla i bilden.

Placering av brudparet ligger i de flesta fall i centrum, också en aning vid sidan av centrum. Att analysera bilder enligt tredjedelsregeln ser man att brudens och brudgummens ansikte ligger på eller nära linjernas skärningspunkter. Det har man fått där brudparet står väldigt nära varandra och skapar en möjlighet att se de båda som en helhet.

Skärpan ligger alltid på huvudmotiv, på brudparet. Några bilder har effekt, där bildens kanter har blivit suddade, d.v.s. har fått mjukare känsla. Det skapar även en cirkelform (Figur 17). På vissa bilder ser man att skärpan har blivit behandlat efteråt, där huvudmotivets kanter är väldigt onaturligt skarpa jämförande med bakgrunden.

Andra typ av form och linjer kan man hitta också på bilder. Vi ser trianglar där bruden, brudgummen och blommor skapar den. En tydlig triangel ser vi på figur 15, där med hjälp av grodperspektiv har formen skapats. Fötter i förgrunden och huvud i bakgrunden blir som hörn till triangel.

4.3 Sammanfattning

Man kan konstatera att på år 2010 hittar man inte mera styva poser och seriositet. Man strävar efter romantiska, fina och även i vissa bilder teatraliska poser. Dagens brudparsbilder har hämtat fram starka känslor. Att brudparet ska le, kyssa, krama om varandra är nästan ett måste. Fotografen försöker lyfta fram och visa parets kärlek mot varandra, bilder är personligare, men samtidigt vill man visa sina känslor till hela världen. Och man känner sig friare framför kameran, fotograferingen har nästan blivit en vardaglig sysselsättning.

Man hittar även lekfullhet och humor i bilder. Annorlunda bildvinklar eller speciella klädval stöder detta påstående. Man vill vara unik.

Miljö, där brudparet blir fotograferades spelar stor roll i dagens fotografi. Det väljs med stor omsorg, man försöker välja bakgrunden som är passlig och betydelsefull till brudparet. Bakgrundsväl hjälper till att få skapa helhet i bilden.

Man kan ju säga att brudparsbilder kan ha blivit samtidigt lite överdrivna av känslor och även lite naiva. Det finns ”fina” brudparsbilder över allt att se och människor har blivit mera medvetna hur de vill ha en bild av sig själv, oftast är det kunden som kräver efter vackra och romantiska bilder. Kunden som beställer en bild vill minnas det här momentet som vackraste dag i sitt liv.

Digitala bildbehandlingen har gett möjligheter till bröllopsfotografi att leka med effekter att få visuellt vackrare bild, här talar man igen om att vara unik och speciell, även att skapa en orealistisk och sagolik bröllopsfotografi.

4.4 Utveckling av bröllopsfotografi 1970- 2010

Den visuella estetiken har ändrats ganska mycket genom tiden i Estlands bröllopsfotografi. Vi vet att möjligheterna, tekniken i kameran och framkallningen på 1970- talet var helt annorlunda, dagens digitala fotovärld (det är sannolikt att de flesta bröllopsbilder är idag digitala) har nästan inga hinder mera. Om man lämnar bort orsaken till teknikens utveckling så märker man ändå att äldre bilder var tagna utan större eftertanke. Speciellt under framkallningen av bilderna har man inte satsat så mycket på att korrigera färger-

na. Äldre svartvita bilder skiljer sig från dagens svartvita på det sättet att dagens bilder oftast har drastiskt ökade eller minskade kontraster.

Man märker att man i dagens fotografi "leker" mera med färger. Oftast väljs en ton som man vill lyfta fram och som också har en betydelse. Vanligen är det ljusa toner som väljs i brudparets bilder. Samma kan man se också inom ljuskomponenten. Ljuset och valet av ljus spelar stor roll i dagens bröllopsfotografi, men här kan man inte heller glömma bort utvecklingen, för att även ljussättning och användning av den har utvecklats tack vare teknikens utveckling. Man ser att i dagens bröllopsfotografi används mjukare ljus för att till exempel minska kontrasterna eller skuggorna som solen eller blixten kan förorsaka. Ljuset är oftast indirekt eller diffuserat så att det inte är så lätt att hitta ljusriktningen. Man vill även göra bilderna en aning överexponerade, så att den glada och fräscha känslan syns i bilderna.

Jag har bara haft några studiobilder att analysera i detta arbete, men det som man märker från bilderna är att det inte finns stora skillnader från dåtidens och dagens studiobilder. Man kan räkna med att det är mera kroppsspråk som skiljer sig från studiobilderna.

I kompositionen ser man att dagens bröllopsbilder har utnyttjat möjligheter att komponera bilder. Bildvinklar, användning av skärpan, placering av motiv är mångsidigare. Även användning av miljö har ändrats. Oftast på 1970-talet spelade miljö inte så stor roll. Nu ser man bilder, där brudparet inte bara är på stora plan i bilden, utan man ser tydligt var bilderna är tagna. Man ser mönster och textur lite mera på bilder, tack vare användning av miljö.

Man kan säga att dagens brudparsfotografi har förtjänat sin plats inom porträttfotografi, åtminstone på den visuella estetikens nivå. Nuförtiden är det kunder, d.v.s. brudparet som oftast beställer brudparsbilder av professionella fotografer. Även tävlingar i bröllopsfotografi sker i dag. Det krävs av fotografer idag att de satsar på kvalitet. Kunderna har också blivit mera medvetna om kvalitet och är oftast medvetna om vilken bild de vill ha av sin bröllopsdag.

Fast jag bara har analyserat den visuella estetikerna av bilder, ser man att dagens bröllopsfotografi är mycket mera öppen för användning av olika symboler i brudparsbilder. Om man tänker på färg, där man vill nå en fräsch och glad bild med ljusa toner, eller i ljus-

sättningen vill man ha bort starka "hotande" skuggor, komposition och bildvinklar kan gärna hämta fram också humor, lekfullhet. Även kroppsspråk vill berätta om och visa mera, t.ex. kärleken.

Dagens bilder av brudpar vill inte bara fotografera en högtidlig dag i brudparets liv utan vill också berätta om kärleken som denna högtidliga dag bekräftar och att den är en unik och annorlunda dag som aldrig förekommer mera.

5 DISKUSSION

Med detta arbete analyserade jag den visuella estetiken av Estlands bröllopsfotografi från 1970 till 2010. Analysen baserades på tre visuella komponenter: färg, ljus, komposition och delkomponenter. Även kroppsspråk, klädsel och andra synliga element undersöktes.

Syftet med detta examensarbete var att forska i visuella detaljer i Estlands bröllopsfotografi, eftersom jag är intresserad av att börja själv fotografera bröllopsbilder i framtiden. Och jag tycker att det är viktigt att kunna analysera också bildernas visuella egenskaper, inte bara innehållet.

Detta forskningsarbete har lärt mig att bröllopsfotografi i Estland har ändrat sig ganska mycket inom fyrtio år, speciellt den visuella estetiken. Jag vågar påstå att man på 1970-talet inte satsade så mycket på hur man skall ta en fin bild av brudparet, utan bara på att fotografera händelsen utan större eftertanke. Jag tror att det inte ens fanns något behov eller efterfrågan på mer avancerade bilder av brudparet. Därför ser man oftast äldre bröllopsbilder, där bruden och brudgummen står styvt bredvid varandra med den tomma väggen bakom sig eller någon annan slags miljö, som inte har någon betydelse i bilden och ljussättningen är enkel, oftast direkt blixtljus blandat bara med atmosfärljuset.

Men ändå fanns det några bilder bland de typiska bröllopsbilderna, där man ser att fotografen har komponerat bilden annorlunda och faktiskt också försökt få känslor fram.

Däremot har jag lärt mig av nyare bilder, alltså bilder från år 2010 som jag undersökte, att bröllopsfotografi har blivit viktigt inom fotografi branschen. Det är kunder som är intresserade av att beställa bröllopsbilder från professionella fotografer som är färdiga att ta bilder som är mer avancerade och visuellt kvalitativa.

Fotografer försöker få fram känslor i bilder, göra bilder personligare och intimare. Förstås kan det bli lite för mycket med känslor eller med teatraliska poser i dagens bröllopsbilder, men nu för tiden är kunden den som bestämmer och om kunden vill beställa bilder då skall fotografen göra sitt jobb.

Med texten ovan vill jag säga att mitt resultat har motsvarat syftet med min analys. Jag har lärt mig hurdan den visuella estetiken i Estlands bröllopsfotografi varit och är nuförtiden, samt hurdan utveckling av den visuella estetiken genom de fyrtio åren varit.

Det som man kan kritisera i mitt arbete som jag har nämnt redan tidigare är antal bilder jag analyserade. Det kan vara svårt att tro att de trettio bilderna ger ett representativt resultat över hur den visuella estetiken har funnits och finns i Estlands bröllopsfotografi. Det håller jag med om, men meningen med detta arbete var att lära känna den visuella estetiken i Estlands bröllopsfotografi och fördjupa mina egna kunskaper inom detta område. Det har jag uppnått. Jag tycker att jag har fått en aning om hur visuella detaljer användes i bröllopsfotografi på 1970- talet och hur de används nuförtiden. Jag förstår hurdana bilder kunder kan tänkas beställa av mig när jag fotograferar bröllop. Förstås måste jag fortsätta att utbilda mig själva vidare så att mina visuella kunskaper inom bröllopsfotografi förbättras, uppdateras och följer trender. I det stora hela tycker jag att detta arbete har gett en bra grund för det.

KÄLLOR

Böcker

Bergström, Bo. 1998, *Effektiv visuell kommunikation*, Stockholm: Carlsson Bokförlag, 240 s.

Block, Bruce. 2001, *The Visual Story. Seeing The Structure of Film, TV, And New Media*, Focal Press, 255 s.

Burian, Peter K. & Caputo, Robert. 2002, *National Geographic: Den stora fotoguiden*, Stockholm: Forum, 352 s.

Carlsson, Anders & Koppfeldt, Thomas. 2008, *Visuell retorik. Bilden i reklam, nyheter och livsstilsmedia*, Malmö: Liber AB, 192 s.

Cattrell, Peter. 2005, *Photography*, London: Cassell Illustrated, 144 s.

Davis, Harold. 2011, *Creative Lighting. Digital Photography Tips & Techniques*, Indianapolis: Wiley Publishing, 255 s.

Freeman, Michael. 2011, *Med fotografens ögon*, Ica Bokförlag, 192 s.

Garrett, John & Harris, Graeme. 2009, *Täielik fotograafiakursus*, Valgus, 192 s.

Hurter, Bill. 2007, *The Best of Wedding Photography*, 3 uppl., Amherst Media, 125 s.

Rose, Gillian. 2001, *Visual Methodologies. An Introduction to the Interpretation of Visual Materials*, London: Sage Publications Ltd, 229 s.

Sjöstedt, Ulf. 2001, *Fotoskolan: komposition*, Natur och Kultur, 128 s.

Tooming, Peeter. 1983, *Foto! Foto? Foto...*, Tallinn: Eesti Raamat, 133 s.

Tooming, Peeter. 1990, *Hõbedane teekond*, Tallinn: Valgus, 159 s.

Tooming, Peeter. 1995, *Ikka fotost*, Tallinn: Eesti Raamat, 139 s.

Tooming, Peeter. 1986, *Tähelepanu, pildistan! Eesti foto minevikust 1840-1940*, Tallinn: Kunst, 310 s.

Zettl, Herbert. 1999, *Sight, Sound, Motion- applied media aesthetics*, 3 uppl., Belmont, CA: Wadsworth Publishing Company, 407 s.

Figurer

Figur 1. *Tredjedelsregeln*, Wedding Photographer Blog. Tillgänglig:

<http://www.digitalweddingforum.com/blog/a-new-twist-on-rule-of-thirds> Hämtad 7.2.2012

Figur 2. *Exempel om skärpa och oskärpa*, A Beautiful Day Photography. Tillgänglig:

<http://www.abeautifuldayphotography.com/> Hämtad 13.2.2012.

Figur 3. *Exempel om mönster och textur*, Images by Gustav. Tillgänglig:

<http://www.imagesbygustav.com/circassian.html> Hämtad 13.2.2012.

Figur 4. *En typisk brudparsbild från 1970- talet*. Från privat samling

Figur 5. *En typisk brudparsbild från 1970- talet*. Från privat samling

Figur 6. *En typisk brudparsbild från 1970- talet*. Från privat samling

Figur 7. *En annorlunda brudparsbild från 1970- talet*. 2009, *Eesti Naine* nr 2, 105 s.

Figur 8. *En annorlunda brudparsbild från 1970- talet*. Från privat samling

Figur 9. *En icke poserade brudparsbild från 1970- talet*. Från privat samling

Figur 10. *En studiobild från 1970- talet*. Från privat samling

Figur 11. *En "platt" bild från 1970- talet*. Från privat samling

Figur 12. *Centralperspektivet på brudparsbilden från 1970- talet*. Från privat samling

Figur 13. *En typisk brudparsbild från år 2010*, Fotostuudio Tartus. Tillgänglig:

<http://stuudio.com/2010/08/12/pulmad-taagepera-lossis/> Hämtad 13.2.2012.

Figur 14. *En typisk brudparsbild från år 2010*, Pulmafoto ja pulmad. Tillgänglig:

<http://pulmafoto.wordpress.com/> Hämtad 13.2.2012.

Figur 15. *En ovanlig brudparsbild från år 2010*, Olev Mihkelmaa. Tillgänglig:

<http://www.olev.ee/fotoblogi/fotod/9/fototeemad/perefoto.html>

Hämtad 13.2.2012.

Figur 16. *En ovanlig brudparsbild från år 2010*, Pulmad ja peod. Tillgänglig:

<http://www.pulmadjapeod.ee/teemapulm-muinasaja-pulm/> Hämtad 13.2.2012.

Figur 17. *En svartvit brudparsbild med mindre kontrast från år 2010*. Från privat samling

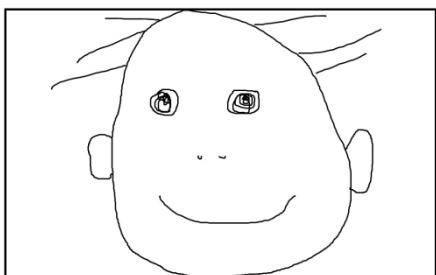
Figur 18. *En studiobild från år 2010*, Raili Adoson Photography. Tillgänglig:

<http://blog.adoson.com/category/pulmad/> Hämtad 13.2.2012.

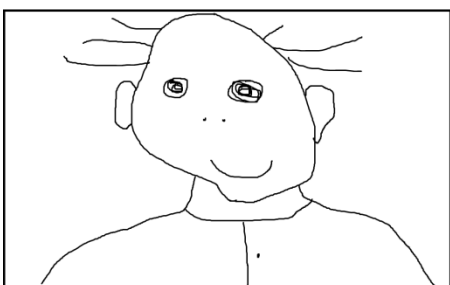
Muntligt material

Nordström, Robert. 2006, *Föreläsning i Foto och Klipp* [muntl.].

BILAGA 1. BILDUTSNITT

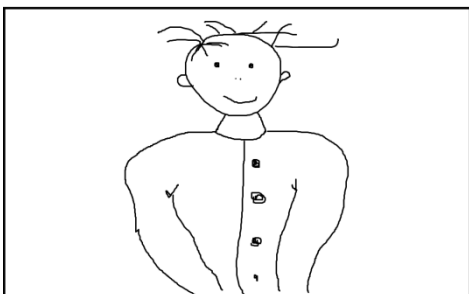
Extrem närbild

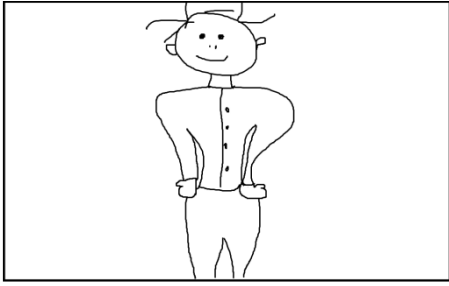
Närbild

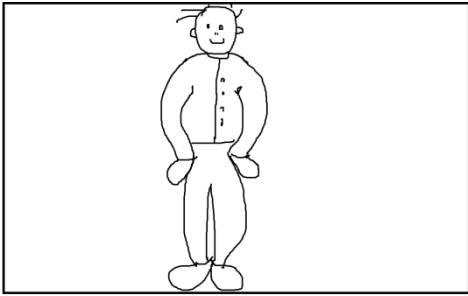
Halv närbild

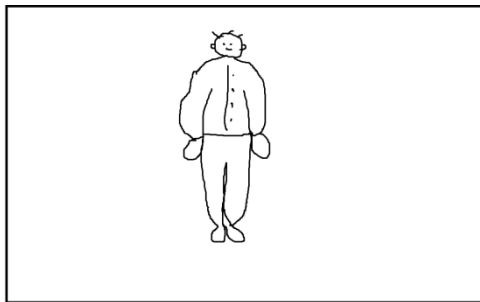
Halvbild

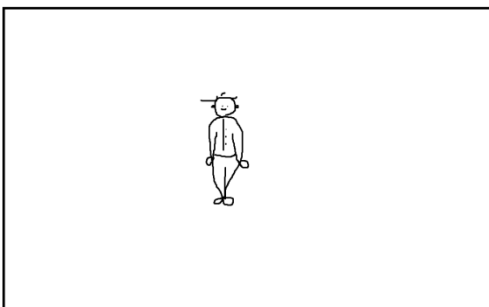
Vid halvbild

Helbild

Vid helbild

Vidbild